

30. Međunarodno savjetovanje pravnika „Petar Simonetti“ (Vlasništvo - Obveze - Postupak), Poreč, od 10. do 12. travnja 2024. godine

Šamanić, Paula; Tuta, Ana

Source / Izvornik: **Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 2024, 45, 469 - 480**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:118:608132>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-20**

PRAVRI

Pravni fakultet Faculty of Law

Sveučilište u Rijeci
University of Rijeka

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Law](#)
[- Repository University of Rijeka, Faculty of Law](#)

uniri DIGITALNA
KNJIŽNICA

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

30. MEĐUNARODNO SAVJETOVANJE PRAVNIKA „PETAR SIMONETTI“ (VLASNIŠTVO - OBVEZE - POSTUPAK), POREČ, OD 10. DO 12. TRAVNJA 2024. GODINE

30. Međunarodno savjetovanje pravnika „Petar Simonetti“ (Vlasništvo - Obveze - Postupak) održano je od 10. do 12. travnja 2024. godine u Hotelu Diamant u Poreču. Organizator je savjetovanja, koje je ove godine obilježilo posebnu tridesetu obljetnicu održavanja, Pravni fakultet u Rijeci u suradnji s Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske i Hrvatskom javnobilježničkom komorom. Medijski je pokrovitelj savjetovanja bio Novi informator. Program savjetovanja tradicionalno je obuhvatio pet sekcija u sklopu kojih su održana trideset i četiri izlaganja i pet okruglih stolova.

Savjetovanje je otvorio dekan Pravnog fakulteta u Rijeci, prof. dr. sc. Dario Đerđa, ističući kako je ono jedno od najvažnijih događanja koje Pravni fakultet u Rijeci organizira svake godine, pri čemu je ova godina od posebnoga značaja, budući da se obilježava trideseta godišnjica savjetovanja. U nastavku je zaželio svim referentima i sudionicima plodonosnu raspravu s mnoštvom korisnih informacija, koja će rezultirati važnim zaključcima kako pravilno primijeniti pravo i unaprijediti pravni sustav. Čestitke Pravnom fakultetu u Rijeci na uspješnom dugogodišnjem održavanju savjetovanja uputile su i Zvijezdana Rauš-Klier, predsjednica Hrvatske javnobilježničke komore, zatim mr. sc. Inga Vezmar Barlek, predsjednica Visokog upravnog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: VUS) te dr. sc. Snježana Bagić, zamjenica predsjednika Ustavnog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: USRH), koje su se također uvodno

obratile sudionicima. U svojim uvodnim govorima istaknule su važnost uspješne i plodonosne suradnje Pravnog fakulteta u Rijeci i institucija koje predstavljaju te izrazile nadu za njezinim nastavkom dugi niz godina.

Na savjetovanju je prva održana sekcija bila *Stvarno pravo* koju je moderirao **prof. dr. sc. Zvonimir Slakoper** s Pravnog fakulteta u Rijeci. Sekciju su otvorili **prof. dr. sc. Tatjana Josipović** i **prof. dr. sc. Hano Ernst** s Pravnog fakulteta u Zagrebu, koji su izložili rad u suautorstvu *Funkcija upisa u zemljišnu knjigu i zaštita osobnih podataka*. Ovoj, na prvi pogled, klasičnoj temi o funkcijama zemljišnih knjiga pristupili su iz potpuno novog konteksta, točnije njihove digitalizacije i izazova koje ona donosi. Iako je digitalizacijom zemljišnih knjiga ostvaren jedan od glavnih ciljeva njihove reforme, dakle jednostavniji, povoljniji i brži pristup podacima, izlagači su istaknuli da je ona otvorila i neka nova pitanja poput zaštite osobnih podataka ili eventualnih ograničenja pristupa podacima u zemljišnim knjigama. Nakon analize sukoba između načela javnosti zemljišnih knjiga i prava na zaštitu osobnih podataka, u svome su radu i izlaganju zaključili da u hrvatskom pravnom sustavu nema mjesta uvođenju ograničenja javnosti zemljišnih knjiga te da je sadašnji sustav uređenja javnosti zemljišnih knjiga usklađen s pravilima o zaštiti osobnih podataka i pravilima proporcionalnosti. Izlaganje *Postupci uređenja međa i razvrgrnuća suvlasništva nakon novog Zakona o izvanparničnom*

postupku održao je **Damir Kontrec**, sudac i predsjednik Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: VSRH). U izlaganju su istaknuta neka otvorena pitanja vezana uz postupak uređenja međa i postupak razvrgnuća suvlasništva, koja su se javila kao posljedica prestanka primjene pravnih pravila ranije važećeg Zakona o vanparničnom postupku. Zaključio je da se novim Zakonom o izvanparničnom postupku propustila prilika da se za ove bitne postupke propišu odgovarajuća pravila, no pojasnio je da prilikom njihova rješavanja nema zapreke za primjenu postojeće relevantne sudske prakse. Nakon suca Kontreca, **prof. dr. sc. Meliha Powlakić** s Pravnog fakulteta u Sarajevu obratila se sudionicima te održala *online* izlaganje *Usporednopravna rješenja u pogledu zaštite kupca stana u izgradnji - model za Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu*. Nakon što je u svom izlaganju utvrdila da se pravna zaštita kupca u tim specifičnim okolnostima (uz određene razlike) u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini u načelu mnogo ne razlikuje, na temelju rješenja usporednih sustava razmotrila je pitanje je li moguće i na koji način zaštititi kupca stana u izgradnji na obveznopravnoj i stvarnopravnoj razini. **Izv. prof. dr. sc. Iva Tuhtan Grgić** s Pravnog fakulteta u Rijeci u suautorstvu s **dr. sc. Gordanom Stankovićem** izložila je rad *Založno pravo na koncesiji na pomorskom dobru*, uvodno istaknuvši kako različiti razvojni projekti u pravilu zahtijevaju velika financijska sredstva koja koncesionari u najvećem broju slučajeva ne mogu izdvojiti bez pomoći financijskih institucija i upotrebe sredstava osiguranja. Naglasila je donošenje novog Zakona o pomorskom

dobru i morskim lukama kao priliku za kreiranje učinkovitih rješenja po pitanju osiguranja tražbina, kao i za usklađivanje tog zakona sa Zakonom o koncesijama. Međutim, na temelju analize uspješnosti postizanja ovih ciljeva, zaključila je da novim Zakonom nije pružena zadovoljavajuća regulacija ovih važnih pitanja te kako će pravna nesigurnost izazvana uočenim propustima djelovati nepoticažno za realizaciju razvojnih projekata na pomorskom dobru u Hrvatskoj. U daljnjem tijeku savjetovanja **dr. sc. Vlado Skorup**, predsjednik Županijskog suda u Rijeci, održao je izlaganje *Pobijanje dužnikovih pravnih radnji - novi izazovi i nedoumice*, u kojem je istaknuo izuzetnu zakonodavnu dinamiku ovog instituta reguliranog sa samo šest članaka Zakona o obveznim odnosima. U svom se izlaganju usmjerio na analizu dospelosti, kao jednog od bitnih segmenata ovog instituta i čimbenika o kojima ona ovisi. Zaključno je istaknuo da rok za podnošenje tužbe radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji u slučaju ugovora s ciljem prijenosa prava vlasništva na nekretninama počinje teći od upisa prava vlasništva u zemljišnim knjigama temeljem pravnog posla koji je predmet pobijanja. Nakon suca Skorupa je **Zinka Bulka**, sutkinja Županijskog suda u Velikoj Gorici, održala izlaganje *Zabilježba revizije u zemljišnoj knjizi - neke dvojbe u praksi* nastalo u suautorstvu s **dr. sc. Jakobom Nakićem**, posljednje u sekciji stvarnog prava. Kroz izlaganje ocijenila je učinak uvođenja zabilježbe izvanrednoga pravnog lijeka (u ovom slučaju revizije) u zemljišne knjige, naglasivši neujednačenost ranije sudske prakse oko pitanja njezine dopuštenosti. Na temelju analize sudske prakse, zaključno je utvrdila

da ni izričito zakonsko dopuštenje zabilježbe izvanrednoga pravnog lijeka u zemljišnim knjigama ni činjenica da mogućnost zabilježbe revizije nije ograničena nikakvim rokovima nisu doveli do ujednačenosti sudske prakse u ovom pitanju.

Nakon sekcije stvarnoga prava, održan je Okrugli stol *Odobrana pitanja iz sudske prakse Ustavnog suda Republike Hrvatske*. **Dr. sc. Snježana Bagić**, zamjenica predsjednika USRH-a i **Sanja Trgovac**, viša ustavnosudska savjetnica i voditeljica savjetničke službe, u okviru okruglog stola su kroz kratki prikaz nekoliko značajnijih predmeta iz prakse USRH-a, razmotrile i sa sudionicima raspravile o važnim pitanjima iz područja ustavnog prava. Na okruglom se stolu, uz analizu relevantne sudske prakse, najprije raspravljalo o pitanju odnosa pravne zaštite najmoprimaca i najmodavaca te promjeni sudske prakse u tom području nakon presude *Statileo protiv Hrvatske*. Izlagačice su se potom dotaknule i problematike posebnih obveza države i mirnog uživanja vlasništva, dok je u tom kontekstu istaknuta mogućnost drugačijeg ishoda postupka vođenog na temelju istog činjeničnog i pravnog supstrata, ukoliko se slučaj promatra u svjetlu konvencijskih prava. Posljednje razmatrano pitanje okruglog stola odnosilo se na pravo na javno okupljanje.

Prvog je dana savjetovanja tradicionalno održana sekcija *Obvezno pravo* koju je moderirala **prof. dr. sc. Maja Bukovac Puvača** s Pravnog fakulteta u Rijeci. Prvo su izlaganje *Imovina kojom dužnik odgovara za obveze* održali **prof. dr. sc. Zvonimir Slakoper** i **prof. dr. sc. Gabrijela Mihelčić** s Pravnog fakulteta u Rijeci. U uvodnom dijelu izlaganja, naglasak su

stavili na institut odgovornosti dužnika za obveze te definiciju i obuhvat imovine. Podsjetili su da je odgovornost dužnika za obveze cjelokupnom imovinom ograničena primarno na novčane obveze. U nastavku izlaganja su analizirali pravila o izuzećima i ograničenjima od ovrhe propisanim Ovršnim zakonom i nekim drugim zakonima, poput Općeg poreznog zakona, u skladu s načelom zaštite dostojanstva ovršenika. Zaključili su kako sustav ograničavanja odgovornosti u ovršnim postupcima trenutno nije cjelovit ni potpuno jasan, sugerirajući potrebu za daljnjim pravnim usavršavanjem i razjašnjenjem. **Dr. sc. Jadranko Jug**, sudac VSRH-a, održao je izlaganje *Dospjelost i tijekom zateznih kamata kod naknade štete*. U izlaganju je istaknuo kako institut dospjelosti kontinuirano podliježe promjenama uslijed novih normativnih akata i razvoja sudske prakse. Posebno je analizirao sudsku praksu u kontekstu izmjene tužbe zbog povišenja tužbenog zahtjeva, stavljajući naglasak na tijekom zateznih kamata na izmijenjeni dio zahtjeva te na značaj datuma izmjene tužbe za zastaru povećanog zahtjeva. Zaključio je da sudskim interpretacijama i odlukama postupno dolazi do korekcija i izmjena u tumačenju relevantnih zakonskih odredbi. U daljnjem tijeku sekcije obveznog prava, **prof. dr. sc. Maja Bukovac Puvača** i **prof. dr. sc. Loris Belanić** s Pravnog fakulteta u Rijeci, održali su izlaganje *Otvorena pitanja osiguranja profesionalne odgovornosti za štetu u zdravstvu*, nastalo u suautorstvu s **mr. sc. Hrvojem Paukovićem** iz Hrvatskog ureda za osiguranje. Uvodno su podsjetili da se na odgovornost zdravstvenih djelatnika primjenjuje Zakon o obveznim odnosima

te da se odgovornost zdravstvenih djelatnika smatra profesionalnom odgovornošću. Kao problem istaknuli su pitanje isključenja iz osigurateljskog pokrivača zdravstvene ustanove, što dovodi do pitanja postoji li sustav koji će pacijentu osigurati brzo i učinkovito popravljavanje štete. Zaključno, izlagači su spomenuli *no fault* sustav kao mogući model odgovornosti za štetu i osiguranja od odgovornosti, čime se olakšava oštećeniku-pacijentu ostvarivanje naknade štete. Izlaganje *Pravo na naknadu štete prema vrijednosti koju je stvar imala za oštećenika* je održao **prof. dr. sc. Marko Bevanda** s Pravnog fakulteta u Mostaru, uvodno skrenuvši pozornost na nedostatak znanstvene i stručne literature o tom pitanju. U svom je izlaganju analizirao usporednopravna rješenja po pitanju naknade štete prema subjektivnoj imovinskoj vrijednosti stvari, posebno se osvrnuvši na čl. 1089. st. 4. Zakona o obveznim odnosima koji predviđa mogućnost suda da odredi visinu naknade za štetu prema vrijednosti koju je stvar imala za oštećenika kad je stvar uništena ili oštećena kaznenim djelom učinjenim namjerno. Posljednje je izlaganje u obveznopravnoj sekciji *Uračunavanje ispunjenja - redosljed namirenja glavne i sporednih tražbina (troškovi - kamate - glavnica)* održao **doc. dr. sc. Ivan Tot** s Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, ocijenivši odredbu čl. 172. o uračunavanju kamata i troškova jednim od najkontroverznijih pitanja Zakona o obveznim odnosima. Ukazao je na ulogu VSRH-a u ispravljanju dvojbi u primjeni ovoga članka u praksi te zaključio kako ovo opće pravilo ne zahtijeva izmjenu, već bi se potencijalno mogla donijeti posebna pravila za određene kategorije dužnika.

Program prvog dana savjetovanja završio je Okruglim stolom *Recentna sudska praksa Vrhovnog suda Republike Hrvatske* koji su moderirali **dr. sc. Jadranko Jug** i **Damir Kontrec**. Sudac Jug analizirao je recentnu praksu VSRH-a u odnosu na pitanje dopuštenosti revizije kao izvanrednoga pravnog lijeka. U okviru okruglog stola raspravljalo se o predmetima koji se odnose na različita pitanja, poput promjene pravne osnove zahtjeva za mirno rješenje spora, vezanosti suda u parničnom postupku za odluku upravnog tijela i ništetnosti odredbe potrošačkog ugovora o kreditu kojom se ugovara naknada za obradu kredita. Potonje pitanje poslužilo je kao temelj za plodnosnu raspravu u kojoj je istaknuta uloga transparentnosti kao pretpostavke za ocjenu nepoštenosti odredbe potrošačkog ugovora. U nastavku je sudac Kontrec prezentirao pravna shvaćanja građanskog odjela VSRH-a u vezi različitih bitnih pitanja, kao što su troškovi izravne naplate, tražbina privremenog uzdržavanja, zastarni rok kod naknade štete prouzročene kaznenim djelom i stjecanje bez osnove. Izlaganje suca Kontreca pratila su pitanja iz publike u vezi mogućnosti provedbe razvrgnuća suvlasništva stambene zgrade i vraćanje suposjeda zajedničkog stana bivšem supružniku u predmetu s elementom zlostavljanja, oko kojih se nastavila zanimljiva rasprava i razmjena mišljenja svih sudionika.

Drugi je dan savjetovanja započeo sekcijom *Pravo društava i financijsko pravo* koju su moderirali **prof. dr. sc. Nataša Žunić Kovačević** i **prof. dr. sc. Dionis Jurić** s Pravnog fakulteta u Rijeci. Sekciju je otvorio **dr. sc. Srđan Šimac**, sudac Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, koji je izložio

rad *Rješavanje sporova u obiteljskim i trgovačkim društvima medijacijom*, napisan u suautorstvu s **prof. dr. sc. Editom Čulinović-Herc** i **izv. prof. dr. sc. Mihaelom Braut Filipović**. U radu i izlaganju je istaknuta važnost obiteljskih društava za svjetsku ekonomiju, kao i mogući izazovi koji se u poslovanju ovih društava javljaju u slučaju potencijalnih sukoba između članova obitelji, odnosno između članova društva. Nakon što je istaknuo prednosti medijacije općenito, razjasnio je može li i na koji način rješavanje sporova pomoći u očuvanju skladnih odnosa između članova društva i održavanju uspješnog poslovanja. Potom je **prof. dr. sc. Dubravka Akšamović** s Pravnog fakulteta u Osijeku izložila rad *Zakonska revizija dioničkih društava s posebnim osvrtom na ugovor o zakonskoj reviziji - neka otvorena pitanja*. Uvodno je istaknula važnost zakonske revizije kod društava kapitala kao jednog od ključnih pravnih mehanizama kontrole zakonitosti poslovanja društava kapitala. U radu i izlaganju analiziralo se osigurava li postojeći zakonski okvir legitimna očekivanja u vezi tog instituta te je upozoreno na ključne prijepore koji se javljaju u kontekstu imenovanja revizora za revizije godišnjih financijskih izvještaja u pogledu ugovora o zakonskoj reviziji. **Doc. dr. sc. Lidija Šimunović** s Pravnog fakulteta u Osijeku izložila je rad *Pravni položaj državnih potpora u insolventijskim postupcima* pri čemu je uvodno ukazala na podredno tumačenje čl. 11. st. 7. Stečajnog zakona prema kojem se u insolventijskim postupcima čijim zaključenjem dužnik prestaje postojati i u kojim je država vjerovnik, na odgovarajući način primjenjuju pravila državnih potpora. S obzirom na to da takvo uređenje otvara brojne

teorijske i praktične dvojbe, dane su smjernice *de lege lata* i *de lege ferenda* za odgovarajuću primjenu pravila državnih potpora u insolventijskim postupcima. **Izv. prof. dr. sc. Antonija Zubović** je izložila *Izazovi i prilike korporativnog izvješćivanja o održivosti za male i srednje poduzetnike*, pri čemu je analizirala odredbe Direktive o korporativnom izvještavanju o održivosti, koja je stupila na snagu 5. siječnja 2023. godine, s obvezom implementacije u nacionalna zakonodavstva država članica EU-a do 6. srpnja 2024. godine, stavljajući poseban naglasak na položaj malih i srednjih poduzetnika. Kao značajnu novinu ove Direktive istaknula je širenje obveze izvještavanja na male i srednje poduzetnike, pri čemu je pojasnila razliku između izravne i neizravne primjene Direktive na određene kategorije ovih poduzetnika. Također, iznijela je izazove i prilike koje za male i srednje poduzetnike donosi primjena novog regulatornog okvira. U daljnjem tijeku savjetovanja, **izv. prof. dr. sc. Ana Dujmović** s Pravnog fakulteta u Mostaru održala je izlaganje *Diskrecijska ocjena u postupku procjene porezne osnovice*, nastalo u suautorstvu s **Vlahom Bassegljem Gozgeom**, sucem Upravnog suda u Zagrebu. Uvodno je istaknula odredbu čl. 92. st. 1. Općeg poreznog zakona koja propisuje obvezu poreznog tijela procijeniti poreznu osnovicu ako ju ne može utvrditi temeljem knjiga i evidencija, nakon čega se usmjerila na analizu diskrecijske ocjene u postupku procjene porezne osnovice i čimbenicima o kojima ovisi njezina primjena. Zaključno je istaknula da se procjena porezne osnovice ne može promatrati izolirano, već u kontekstu brojnih načela primjenjivih u poreznom

postupku poput načela zakonitosti, načela porezne pravednosti ili načela zaštite prava poreznih obveznika. Na kraju sekcije *Pravo društava i financijsko pravo*, **doc. dr. sc. Šime Jozipović** s Ekonomskog fakulteta u Splitu održao je izlaganje *Porezni tretman financiranja start-upa u Hrvatskoj i u SAD-u*, nastalo u suautorstvu s **prof. dr. sc. Natašom Žunić Kovačević** i **izv. prof. dr. sc. Stjepanom Gadžom** s Pravnog fakulteta u Rijeci. Na početku izlaganja je istaknuo kako *start-up* nosi visok stupanj tehnološkog i tržišnog rizika, ali sadrži potencijal za eksponencijalan rast. Nakon definiranja pojma *start-up* i predstavljanja njegovih razvojnih procesa, zatim subjekata uključenih u njegovo financiranje i mehanizme financiranja, analizirane su porezne posljedice za sve članove društva i druge relevantne subjekte poput ulagača u investicijske fondove koji su članovi društva. Pri tome je usporedio pravni sustav SAD-a i Republike Hrvatske, istaknuvši kako je tržište SAD-a u ovom kontekstu globalno najrazvijenije te je generator inovacija poput hibridnih instrumenata financiranja.

Sekciju *Upravnoopravo* je moderirao **prof. dr. sc. Dario Đerđa**. Prvo izlaganje *Prigovor kao pravno sredstvo protiv nezakonitih postupanja javnopravnih tijela* održali su **prof. dr. sc. Marko Šikić** i **izv. prof. dr. sc. Mateja Held** s Pravnog fakulteta u Zagrebu. Izlagači su ukazali na određene neujednačenosti i nedorečenosti u primjeni prigovora kao redovnog pravnog lijeka reguliranog u Zakonu o općem upravnom postupku. Ocijenili su da u pojedinim odredbama Zakona nisu određeni važni aspekti podnošenja prigovora, poput rokova za izjavljivanje prigovora ili postupka

u slučajevima kada tijelo kojem je prigovor podnesen ne donese odluku. Na temelju sustavne analize hrvatskog i poredbenog zakonodavstva, izlagači su dali prijedloge za poboljšanje instituta prigovora te prijedlog za cjelokupnu regulaciju prigovora u jednoj glavi Zakona. **Dr. sc. Sanja Otočan**, sutkinja VUS-a, održala je izlaganje *Ograničenje prava na pristup sudu u upravnom sporu*. U svom je izlaganju podsjetila na važnost temeljnog prava pristupa sudu, s naglaskom na mogućnost ograničavanja tog prava. Nakon što je istaknula da se najčešće radi o ograničenjima normativne prirode, a ponekad i onima u sudskoj praksi, analizirajući praksu USRH-a ukazala je na područja u kojima je Republika Hrvatska imala problema s ograničenjem prava na pristup sudu, kao što su potpore u poljoprivredi. Zaključno je spomenula neka rješenja predviđena novim Zakonom o upravnim sporovima koji treba stupiti na snagu 1. srpnja 2024. godine, naglasivši kako se tim rješenjima strankama još više otvaraju vrata VUS-a za pokretanje postupka ocjene zakonitosti općih akata u objektivnom upravnom sporu. Nastavno na ovo izlaganje, na novi Zakon o upravnim sporovima osvrnuo se i **prof. dr. sc. Boris Ljubanović** s Pravnog fakulteta u Osijeku u izlaganju *Dosezi i ograničenja prava na žalbu u upravnom sporu*. Daje kronološki pregled dosega i ograničenja prava na žalbu od 2012. godine kada je na snagu stupio trenutno važeći Zakon o upravnim sporovima, zatim izmjene tog Zakona pa sve do donošenja novog Zakona o upravnim sporovima. Među najvažnijim novinama upravnog spora prema novom Zakonu, istaknuo je: definiranje i razlikovanje bitnih povreda odredaba upravnog spora koje su bile

ili mogle biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne presude te taksativno navedenih apsolutno bitnih povreda, mogućnost izjavljivanja žalbe na rješenje o odgovornom učinku tužbe te ovlast VUS-a na poništavanje prvostupanjske presude i vraćanje predmeta na ponovno suđenje u nekim slučajevima. Na osnovi navedenog zaključuje kako će se ovim i drugim novinama pružiti bolja zaštita prava stranaka i osnažiti uloga VUS-a kao žalbenog suda. **Hrvoje Miladin**, sudac Upravnog suda u Zagrebu, održao je izlaganje *Primjena članka 1. Protokola 1. uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava u zaštiti socijalnih davanja*. Kroz analizu je prakse Europskog suda za ljudska prava prikazao primjere povrede čl. 1. Protokola 1. uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava te je istaknuo da su povrede ovoga članka u praksi najčešće nakon povrede čl. 6. Konvencije koji propisuje pravo na pošteno suđenje. Naglasak je izlaganja stavio na socijalna davanja kao predmet zaštite prema čl. 1. Protokola 1. uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava te je napomenuo da su u tom području najzastupljeniji predmeti koji uključuju povrede prava na mirovinska primanja. Posljednji je u sekciji *Upravno pravo* **dr. sc. Alen Rajko**, sudac Upravnog suda u Rijeci, izložio rad *Testovi uravnoteživanja interesa u hrvatskom informacijskom upravnom pravu*. U radu i izlaganju je analizirao i međusobno usporedio bitna obilježja različitih oblika testova uravnoteživanja interesa u području prava na pristup informacijama, zaštite osobnih podataka, zaštite tajnih podataka, arhiva i medijskog prava. Zatim je razmatrao svrhe ovih testova, odnose među njima i pravne postupke u kojima

se primjenjuju, kao i njihovo ishodište u načelu razmjernosti, zakonodavne pristupe uređenju testova, ustavnopravne kontekste pojedinih testova i njihov odnos s upravnom diskrecijom. Na kraju izlaganja je zaključio da po prirodi stvari pravilna primjena testova uravnoteživanja interesa može biti veliki izazov za primjenjivače pravnih normi zato ovo područje zahtijeva prikladne oblike stručnog usavršavanja, ažurne preglede upravne i sudske prakse te različite oblike tzv. „mekog prava“.

Nakon sekcije *Upravno pravo* je tradicionalno održan Okrugli stol *Aktualna pitanja upravnog prava* koji su moderirali **mr. sc. Inga Vezmar Barlek**, predsjednica VUS-a i **Ante Galić**, sudac VUS-a. Predsjednica Vezmar Barlek je na početku okruglog stola skrenula pozornost na problem konfliktnih presuda različitih nacionalnih sudova u europskim državama te Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava. Upoznala je sudionike kako je ova tema bila predmet seminara održanog u veljači 2024. godine u organizaciji VUS-a i Udruge državnih savjeta i najviših upravnosudskih jurisdikcija Europske unije na kojem se govorilo o mehanizmima za sprječavanje ovih sukoba. U ovome kontekstu je ukazala na važnost i različite modele prevencije sukobljenih stajališta te je istaknula ulogu Protokola br. 16. uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, kojim se propisuje davanje savjetodavnih mišljenja od strane Europskog suda za ljudska prava. U nastavku se sudac Galić osvrnuo na donošenje novog Zakona o upravnim sporovima. Ukazao je na nedorečenosti i deficite trenutno važećeg Zakona, koji su ispravljani novim Zakonom, poput

cjelovitog uređenja spora bez podredne primjene odredbi Zakona o parničnom postupku te uvođenja kataloga apsolutno bitnih povreda. Sudac Galić je završio okrugli stol ocijenivši novi Zakon o upravnim sporovima kvalitetnim i sveobuhvatnim, ali ističući da će se djelotvornost i učinkovitost određenih instituta pokazati tek kroz njegovu primjenu u praksi.

Drugog je dana savjetovanja održan Okrugli stol *Obavijest javnog bilježnika ovršeniku o podnesenom prijedlogu za ovrhu* koji je moderirao **Bojan Ruždjak**, javni bilježnik iz Zagreba. Tijekom okruglog stola se raspravljalo o razlozima za uvođenjem obavijesti javnog bilježnika ovršeniku o podnesenom prijedlogu za ovrhu u noveli Ovršnog zakona iz 2020. godine te o problemima i nedoumicama koje je ovaj institut izazvao u praksi. Javni bilježnik Ruždjak je ocijenio kako uvođenje obavijesti u praksi ne samo da otežava i usporava ovršni postupak, već nema pretjerani pozitivan učinak. Nakon uvodnih izlaganja moderatora nastavila se rasprava o tome treba li se odgovor na obavijest smatrati prigovorom u smislu prigovora na rješenje o ovrsi, nakon čega su se otvorila i brojna druga pitanja, poput dostave obavijesti o otkazu ugovora o kreditu, odnosno početku računanja otkaznog roka te koncepta europskoga platnog naloga.

Završni je dan savjetovanja započeo sekcijom *Građansko postupovno pravo* koju je moderirao **prof. dr. sc. Eduard Kunštek** s Pravnog fakulteta u Rijeci. Sekciju je otvorila **prof. dr. sc. Jasnica Garašić** s Pravnog fakulteta u Zagrebu izlaganjem *Pravna sredstva protiv europskog platnog naloga*. Nakon što je uvodno izložila pretpostavke za

izdavanje europskoga platnog naloga, analizirala je pravna sredstva koja se protiv tog naloga mogu izjaviti, odnosno prigovor protiv europskoga platnog naloga i njegovo preispitivanje u iznimnim (izvanrednim) slučajevima. U svom se izlaganju posebno osvrnula na problem u praksi koji se odnosi na pitanje treba li se prigovor nenadležnosti suda porijekla istaknuti već u prigovoru protiv europskoga platnog naloga te na učinak neulaganja prigovora protiv europskoga platnog naloga. **Prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić** s Pravnog fakulteta u Zagrebu održao je izlaganje *Nadležnost za potrošačke ugovore - utjecaj svojstava i djelovanja fizičke osobe na svojstvo „potrošača“*. U izlaganju je analizirao pojam „potrošača“ s obzirom na to da je on glavni čimbenik za određivanje pravila o međunarodnoj nadležnosti za potrošačke ugovore. Na temelju analize prakse Suda Europske unije, napomenuo je da se položaj fizičke osobe kao „potrošača“ treba tumačiti usko, uzimajući u obzir samo položaj te osobe u određenom ugovoru, te u vezi s njegovom prirodom i svrhom, a ne i subjektivan položaj te osobe. Zaključno je istaknuo da čimbenici poput znanja ili stručnosti fizičke osobe u području na koje se odnosi sklopljeni ugovor, zatim informacija koje posjeduje ili učestalosti radnji poduzetih u izvršenju ugovora sami po sebi načelno nisu od važnosti za svojstvo „potrošača“. Potom je **prof. dr. sc. Tomaž Keresteš** s Pravnog fakulteta u Mariboru održao izlaganje *Pravo na pravni lijek u europskom sudskom prostoru* nastalo u suautorstvu s **prof. dr. sc. Vesnom Rijavec** s Pravnog fakulteta u Mariboru. Uvodno je istaknuo usporedivost pravnih lijekova kao značajnog jamca povjerenja u presude u

prekograničnom prometu Europske unije, čime se u državama članicama provode slične vrijednosti i jamče ista temeljna načela. Nadalje, upozorio je na terminološke varijacije u pogledu pravnih lijekova u različitim pravnim sustavima, koje predstavljaju značajan izazov u definiranju njihovoga pravnog konteksta. Zaključno, naglasio je kako bi sustav pravnih lijekova trebao uravnotežiti učinkovitost i pravednost u rješavanju sporova. **Prof. dr. sc. Jozo Čizmić**, profesor u mirovini s Pravnog fakulteta u Splitu, izložio je rad *Odgoda, odlaganje i nastavak ročišta*. U izlaganju je prikazao način na koji je problem odgode ročišta riješen u bosanskohercegovačkom parničnom zakonodavstvu. Nakon što je izložio najčešće razloge zbog kojih se u Bosni i Hercegovini odgađaju ili odlažu ročišta, istaknuo je utjecaj tih razloga na efikasnost i učinkovitost vođenja parničnih postupaka. Također, spomenuo je pitanje opravdanosti odgode ročišta u Hrvatskoj te naknade štete koja može nastati zbog odgode ročišta, kao podlogu za daljnju raspravu. U daljnjem tijeku sekcije građanskog postupovnog prava, **prof. dr. sc. Ivana Kunda** s Pravnog fakulteta u Rijeci je održala izlaganje *Prijepori u primjeni odredbi o nadležnosti u prekograničnim bračnoimovinskim predmetima*. U izlaganju je analizirala područje primjene Uredbe Vijeća (EU) 2016/1103 o provedbi pojačane suradnje u području nadležnosti, mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka u prekograničnim bračnoimovinskim predmetima. Bavila se pitanjem razlikovanja bračnoimovinskih i stvarnopravnih zahtjeva te je analizirala kako bi sudovi trebali odrediti nadležnost za postupanje u ovim stvarima. Posebno

se osvrnula na presudu Suda Europske unije iz predmeta C-630/17, *Milivojević protiv Raiffeisenbank*, istaknuvši problematiku njezine primjene u bračnoimovinskim sporovima te je zaključno predložila moguća rješenja za probleme koji se javljaju u vezi ovih posebnih zahtjeva. Nakon profesorice Kunde, **izv. prof. dr. sc. Slađana Aras Kramar** izložila je rad *Postupak radi zaštite obiteljskog doma - otvorena pitanja*, u kojem je analizirala koncept obiteljskog doma te odlučivanje o pravu stanovanja djeteta s roditeljem u nekretnini koja predstavlja bračnu stečevinu u izvanparničnom postupku. U izlaganju je prikazala praksu Europskog suda za ljudska prava koja se odnosi na pravo na dom, kao i pitanja koja su se otvorila u primjeni Obiteljskog zakona. Posebno se osvrnula na pitanje dopuštenosti osiguranja privremenom mjerom radi zaštite prava stanovanja djeteta s roditeljem u obiteljskom domu, zaključivši kako bi trebalo poticati i osnaživati praksu u prepoznavanju i određivanju regulacijskih privremenih mjera koje su prepoznate i normirane u Obiteljskom zakonu. **Izv. prof. dr. sc. Dejan Bodul** s Pravnog fakulteta u Rijeci je održao izlaganje *Nova rješenja upravljanja i raspolaganja državnom imovinom - materijalno pravni i postupovni pravni elementi*. Uvodno je naznačio kako je državna imovina, iako oblik vlasništva koji je po svojoj strukturi sličan građanskopravnom privatnom vlasništvu, poseban pravni koncept te, iz toga razloga, uživa poseban status. U nastavku je analizirao predstavlja li novo uređenje sveobuhvatan pravni okvir za upravljanje imovinom te je naglasio kompleksnost pitanja reguliranja statusa državne imovine i prezentirao neke

pravne aspekte, odnosno probleme upravljanja državnim pokretnom i nepokretnom imovinom. **Doc. dr. sc. Marko Bratković** s Pravnog fakulteta u Zagrebu je održao izlaganje *Pravo na nepristran sud - pogled iz Strasbourga*, nastalo u suautorstvu s **Markom Ivandom**. U svome izlaganju uvodno je podsjetio na čl. 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda koji propisuje pravo na pravičan postupak. Prikazao je predmete u kojima je Europski sud za ljudska prava ocijenio opravdanim sumnje u nepristranost suda na temelju obiteljske veze, profesionalne veze te ekonomskih interesa suca i drugih sudionika. Osvrnuo se na koliziju funkcija, što može također utjecati na nepristranost suda. Zaključno je istaknuo obvezu suda da samoinicijativno iznese okolnosti koje mogu dovesti u sumnju njegovu nepristranost, neovisno o zahtjevima stranaka jer se prešućivanjem takvih okolnosti stvara privid pristranosti. **Vanesa Brizić Bahun**, sutkinja Općinskog građanskog suda u Zagrebu, izložila je rad *Novinari kao odgovorne osobe kod povrede časti i ugleda*, napisan u suautorstvu s **nasl. doc. dr. sc. Mijom Galiotom**, sucem Općinskog suda u Splitu. Na početku je izlaganja podsjetila sudionike da se informacijama objavljenim u medijima mogu povrijediti prava osoba, a osobito njihova čast i ugled, nakon čega je analizirala odnos prava na zaštitu časti i ugleda te slobode izražavanja s obzirom na posebnu ulogu i položaj novinara. Kroz analizu pravila koja uređuju neposrednu odgovornost novinara u kaznenim i građanskim postupcima, ocijenila je adekvatnost postojećega zakonodavnog rješenja, posebno imajući u vidu izražena načela Europskog suda za ljudska prava.

Zaključno je ukazala na problem neravnopravnog položaja novinara i nakladnika po pitanju odgovornosti u slučajevima povrede časti i ugleda putem medija. Iduće je izlaganje *Kolektivni ugovori pomoraca* održao **prof. dr. sc. Marinko Učur**, profesor u mirovini s Pravnog fakulteta u Rijeci. U izlaganju je ukazao na specifičnosti radnih odnosa pomoraca. Osvrnuo se na tri nova kolektivna ugovora u ovome području donesena u prethodnoj godini, i to: Kolektivnog ugovora za hrvatske pomorce na brodovima u međunarodnoj plovidbi, Kolektivnog ugovora za pomorce državljanke trećih zemalja na brodovima u međunarodnoj plovidbi hrvatske državne pripadnosti te Kolektivnog ugovora za pomorce na brodovima koji obavljaju prijevoz u linijskom obalnom pomorskom prometu čija je primjena proširena na sve pomorce i brodare u Hrvatskoj. Nakon profesora Učura, izlaganje *Učinak odluke o imovinskopравnim zahtjevima iz kaznenog postupka u parničnom postupku* je održao **prof. dr. sc. Eduard Kunštek**. Uvodno je podsjetio da presude imaju pravni učinak samo prema strankama koje u postupku sudjeluju, nakon čega je ukazao na razlike u učinku konstitutivnih i deklaratornih odluka. U nastavku je izlaganja analizirao predmet u kojem je postavljeno pitanje učinka presude donesene u kaznenom postupku na pravo na naknadu štete koja se potražuje u građanskom postupku. Posljednje je izlaganje ovogodišnjeg savjetovanja održala **Iva Buljan**, sutkinja Trgovačkog suda u Zagrebu, koja je izložila rad *Pisani postupak u sporovima male vrijednosti - radikalna promjena dosadašnje paradigme*. Uvodno je istaknula kako su postupci u sporovima

male vrijednosti uređeni u zakonodavstvima brojnih država kao posebni postupci u kojima je ojačano načelo ekonomičnosti i pojednostavljen je dokazni postupak. Također je podsjetila sudionike kako je posljednjom izmjenom Zakona o parničnom postupku iz 2022. godine u sporove male vrijednosti uvedeno načelo pisanosti. Nadalje je istaknula kako diskrecijsko ovlaštenje sudaca na izbor pisanog postupka ovisi o okolnostima konkretnog slučaja, pri čemu je u praksi zamijećen otpor sudaca prema ovakvoj vrsti veće sudačke slobode. Zaključno, s obzirom na diskrecijsku odluku kao novinu u građanskom procesnom pravu, ukazala je na potrebu za promjenom načina razmišljanja prvostupanijskih i viših sudova.

Nadovezujući se na sekciju *Građansko postupovno pravo*, posljednji je održan Okrugli stol *Aktualna pitanja Građanskog postupovnog prava* koji je također moderirao **prof. dr. sc. Eduard Kunštek**. Na okruglom se stolu raspravljalo o brojnim važnim pitanjima iz prakse, među kojima se posebno istaknulo pitanje problematike potvrđivanja zadužnice kao europskog ovršnog naslova. Ova je tema otvorila raspravu i podijelila mišljenja o pitanju ispunjava li zadužnica pretpostavke za izdavanje europskoga ovršnog naloga prema Uredbi (EZ) 805/2004 o uvođenju europskog naloga za izvršenje nesporne tražbine. Druga tema oko koje je pokrenuta rasprava u okviru okruglog stola odnosila se na pitanje učinka klauzule ovršnosti na privatnoj potvrđenoj ispravi nakon smrti dužnika koji ima nasljednike. U ovom se kontekstu istaknulo mišljenje da privatna isprava, odnosno u konkretnom primjeru

ugovor o zajmu, nije prestao postojati budući da nasljednici preuzimaju sva prava i obveze iz ugovora.

Ovogodišnje je savjetovanje obilježila posebna svečanost povodom tridesete godišnjice održavanja. Uvodno su se obratili **prof. dr. sc. Dario Đerđa**, dekan Pravnog fakulteta u Rijeci, **Ivica Šušak**, državni tajnik u Ministarstvu znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, **Damir Kontrec**, predsjednik Građanskog odjela VSRH-a, **dr. sc. Mato Arlović**, sudac USRH-a te **Zvijezdana Rauš-Klier**, predsjednica Hrvatske javnobilježničke komore. U svojim uvodnim govorima prisjetili su se ranijih savjetovanja i osvrnuli se na vlastita profesionalna postignuća ostvarena kroz godine njegovog održavanja, ali i na osobna poznanstva te posebne trenutke kojih se i danas sjećaju. Također su se neki od govornika koji su imali čast poznavati ga, prisjetili profesora Simonettija čije ime nosi savjetovanje, a koji je imao ključnu ulogu u začetku ove tradicije i za kojeg ih vežu lijepe te vrijedne uspomene. **Prof. dr. sc. Željko Bartulović** s Pravnog fakulteta u Rijeci potom je izložio sažetak svih dosadašnjih savjetovanja, popraćen sa zanimljivim statističkim podacima koji su potvrdili značaj i kvalitetu savjetovanja. U nastavku svečanosti su zahvalnice za dugogodišnju suradnju i doprinos kvaliteti savjetovanja uručene: dr. sc. Miroslavu Šeparoviću, predsjedniku USRH-a; mr. sc. Ingi Vezmar Barlek, predsjednici VUS-a; dr. sc. Snježani Bagić, zamjenici predsjednika USRH-a; Damiru Kontrecu, predsjedniku Građanskog odjela VSRH-a; dr. sc. Jadranku Jugu, sucu VSRH-a; Anti Galiću, sucu VUS-a i Sanji Trgovac, voditeljici Službe ustavnosudskih

savjetnika u sudačkim referadama. Također, zahvalnice za dugogodišnje sudjelovanje na Savjetovanju uručene su: Vesni Kovačević Fras, odvjetnici iz Pule; Sanji Pintar Gotal, pomoćnici ravnatelja Ureda za zakonodavstvo Republike Hrvatske; Mirandi Šaban, pomoćnici ravnatelja za pravne poslove u Lučkoj upravi Split; Branimiru Tuškanu, odvjetniku iz Zagreba; Nikoli Vaiću, odvjetniku iz Rijeke te Stanki Vučići, predsjednici Odbora za državnu službu Ministarstva pravosuđa i uprave Republike Hrvatske. Konačno, zahvalnice za kontinuirani znanstveni doprinos savjetovanju izlaganjem i objavom radova u Zborniku sa savjetovanja uručene su: prof. dr. sc. Jozi Čizmiću, profesoru u mirovini s Pravnog fakulteta u Splitu; prof. dr. sc. Mihajlu Diki, profesoru emeritusu u mirovini s Pravnog fakulteta u Zagrebu; prof. dr. sc.

Editi Čulinović-Herc s Pravnog fakulteta u Rijeci te prof. dr. sc. Aldu Radoloviću, profesoru u mirovini s Pravnog fakulteta u Rijeci.

Kao i prethodna savjetovanja, ovo je 30. Međunarodno savjetovanje pravnika „Petar Simonetti“ (Vlasništvo - Obveze - Postupak) sudionicima omogućilo stjecanje mnogo korisnih informacija o aktualnim pravnim temama koje će im zasigurno poslužiti u daljnjem radu i profesionalnom razvoju. Izlaganja o brojnim temama iz različitih pravnih područja, uz dinamičnu razmjenu mišljenja s pravnim stručnjacima na okruglim stolovima, sudionicima su omogućila razumijevanje aktualnih pravnih izazova i trendova te im pružile konkretne odgovore na pitanja i praktične smjernice za rješavanje problema s kojima se svakodnevno susreću u svom radu.

*Paula Šamanić, mag. iur. i
Ana Tuta, mag. iur.*